

EDITORIAL

Walang presyong katumbas ang kalayaan ng bansa

Labis na kinasuklanan si Rodrigo Duterte ng sambayanang Pilipino sa kanyang pahayag noong Pebrero 12 na "malaya ang Amerika na ipakat ang kanyang mga tropang militar sa Pilipinas" sa ilalim ng Visiting Forces Agreement (VFA)—basta't magbabayad sila sa anyo ng mga sandatang militar.

Aniya, kulang ang bayad ng US lalo't ginagamit na nito ang dating Subic Naval Base sa Zambales at Palawan na imbakan ng mga sandata. Giit ng Malacañang, dapat makatanggap ang Pilipinas ng katumbas ng nakukuha ng Pakistan, bansa na ginamit ng US sa paglusob, pagsakop at patuloy na pakikialam sa Afghanistan sa isa sa pinakamahaba nitong gerang mapanakop. Sisiklab lamang din ang gera sa pagitan ng US at China sa South China Sea, dapat lamang diumano na bigyan ang Pilipinas dahil tiyak na madadamay ito.

Ginagawang kalakal ni Duterte ang kasarinlan ng Pilipinas. "Pera pera lang iyan," sabi niya noong 2016.

Tinapos niya ang pagpapanggap na "tatapusin ang VFA" at pagtataguyod diumano sa "nagsasariling patakarang panlabas." Nilantad niya ang kanyang lubos na pagkapapet sa US. Ang gusto lamang pala niya ay mas maraming baril at bomba.

Sa nagdaang mga taon, nag-aastang "galit" si Duterte sa US kahit pa ang totoo'y wala siyang ginawa para ipagtanggol ang pambansang kasarinlan ng Pilipinas. Pinalibutan niya ang sarili ng mga maka-US na upisyal na nagpatuloy sa dati nang mga patakarang maka-US, laluna sa militar at ekonomya. Nanagako siya noong 2017 kay Trump na wawakasan ang usapang pangka-

payapaan sa National Democratic Front of the Philippines, dudurugin ang armadong rebolusyonaryong kilusan at babaguin ang konstitusyon para ibigay sa mga dayuhang kapitalista ang ganap na karapatang magmay-ari ng lupa, negosyo at iba pang rekurso sa Pilipinas. Noong taon ding iyon, itinatag ng US ang Operation Pacific Eagle-Philippines.

Hindi kailanman kinwestyon ni Duterte ang di-pantay na mga kasunduang militar, kabilang ang Military Assistance Agreement (MAA), ang Mutual Defense Treaty (MDT), ang VFA, ang Mutual Logistics Support Agreement (MLSA) at Enhanced Defense Cooperation Agreement (EDCA). Lahat ng tratadong ito ay nagtatali sa patakarang panlabas ng Pilipinas sa US at sanhi kung bakit hindi pwedeng masabing independyente ang bansa.

Huwad ang asta ni Duterte na "galit sa Amerika." Ginamit lamang niya ito para magpasiklab sa China, ang imperyalistang karibal ng US. Kapalit nito ay pinangakuan si Duterte ng ilampung bilyong dolyar na pautang para sa mga proyektong pang-imprastruktura ng kanyang mga kroni. Lumakas ang kuneksyon ni Duterte at ng kanyang mga kasapakat sa mga sindikato sa droga at kasino sa China. Kahit nananatili pang pangako ang pautang ng China, nagbulag-bulagan si Duterte habang nagtatayo ng mga pasilidad militar sa pitong artipisyal na isla sa saklaw ng teritoryong pangkaragatan ng Pilipinas, inaangkin ang Bajo de Masinloc taliwas sa hatol ng International Arbitration Tribunal noong 2016 at itinataboy sa sariling karagatan ang mga mangingisdang Pilipino.

Ang pakikipagmabutihan ni Duterte sa China ay lubos na pinakinabangan ng ilang malalaking burgesyang kumprador, mga burukratang kapitalista at maging upisyal militar. Batid ng iba sa kanila kung papaa-nong mabilis na lumalaki ang kapangyarihang pang-ekonomya at

pangmilitar ng China. Bagay ito na ikinababahala ng imperyalismong US, kung kaya't ginagawa nito ang lahat para tiyakin ang suporta at katapatan ng mga tagasunod nito sa Pilipinas.

Layunin ng bagong gubyernong Biden ng US na ibayong palakasin ang kontrol nito sa neokolonyal na estado, pangunahin sa pamamagitan ng pagpapahigpit ng kontrol sa AFP. Kaakibat ito ng planong maging mas agresibo sa pagtatanggol sa pang-ekonomya at heopolitikal na interes ng US sa harap ng paglakas ng karibal na China. Bagaman nag-aastang "progresibo" sa mga usaping panloob, partikular laban sa ultra-Kanang mga patakaran ng nagdaang gubyernong Trump, kilala si Biden na pabor sa agresibong posturang militar.

Matapos makipag-usap kamakailan sa bagong itinalagang kalihim sa depensa ng US, nagpahayag si Defense Sec. Delfin Lorenzana na pabor siya at ang militar sa pagpatuloy ng VFA. Klarong mensahe ito ng US na hindi na ito papayag sa mga pakikipagniig sa China. Pinakikilos ngayon ng US ang mga galamay

nito sa Pilipinas, kapwa sa loob at sa labas ng naghaharing rehimen, para ibayong palakasin at tiyakin ang kanyang pangmilitar, pang-ekonomya at pampulitikang kontrol sa naghaharing uri sa Pilipinas.

Dahil dito, asahang iigting ang paglaban ng mga pulitikong maka-US sa impluwensya at pakikialam sa ekonomya at pulitika ng China. Maaaring pagbigyan ang "dagdag bayad" na hinihingi ni Duterte, pero kung gagawin man ay para lamang din sa estratehikong interes ng US. Sa kabilang panig, tiyak na kikilos din ang China para kontrahin ang impluwensya ng US sa pamamagitan ng paggamit ng lakas kapwa sa ekonomya at militar.

Dapat tumindig ang mamamayang Pilipino at tuligsain ang pag-aasal-alipin ni Duterte sa US at China, sa kapinsalaan ng soberanya ng bansa at pabor sa pangmilitar at pang-ekonomyang interes ng mga imperyalistang dayuhan. Dapat igiit ng sambayanan na walang presyong katumbas ang pambansang kalayaan. Dapat itulak ng sambayanan ang pagkakaisa ng mga bansa sa Southeast Asia para ipagtanggol ang kanilang mga karapatan at kalayaan sa mga internasyunal na karagatan laban sa ekspansyunismo ng China.

Dapat nilang igiit ang ganap na pagbabasura sa VFA, EDCA, MDT, MLSA at iba pang makaisang panig na kasunduang militar na nagbigay sa pwersang militar ng US ng karapatang ekstra-teritoryal sa Pilipinas at yurakan ang pambansang soberanya nito. Sa kabilang panig, dapat batikusin ang rehimeng Duterte sa pangangayupapa nito sa China at itulak na pagbayarin ang China sa pagsakop sa teritoryo ng Pilipinas at pagdambong sa likas yaman ng bansa.

Hinihikayat ng Partido ang mamamayang Amerikano na kastiguhin ang gubyernong Biden sa pagkiling nito sa tiranikong rehimeng Duterte kapalit ng pagtitiyak sa heopolitikal na interes ng US. Dapat magtutulong ang mamamayang Amerikano at Pilipino laban sa panghihimasok ng US at pagsuporta sa madugong gera ng panunupil sa Pilipinas. AB

Tomo LII Blg. 4 | Pebrero 21, 2021

Ang *Ang Bayan* ay inilalabas sa wikang Pilipino, Bisaya, Iloco, Hiligaynon, Waray at Ingles.

Tumatanggap ang *Ang Bayan* ng mga kontribusyon sa anyo ng mga artikulo at balita. Hinihikayat din ang mga mambabasa na magpaabot ng mga puna at rekomendasyon sa ikauunlad ng ating pahayagan.

 @prwc_info

 cppinformationbureau@gmail.com

Nilalaman

Editorial: Walang presyong katumbas ang kalayaan ng bansa	1
"Modernisasyon" ng AFP, nakaasa sa US	3
BDP, palabigasan ng NTF-ELCAC	4
2 paslit, biktima sa gera ng rehimen	5
5 gawa-gawang kaso, ibinasura	5
4 na opensiba sa 4 na araw ng BHB-Bukidnon	6
Paaralang Bakwit sa Cebu, sinalakay	6
Makataong daan para sa bakuna, tiniyak	6
Sa madaling salita	7
Create: Dagdag tubo sa kapitalista	8
Epekto ng palpak na <i>blended learning</i>	9
Kalusugan sa pag-iisip ng mga bata	10
Daan-daang libo, nagprotesta sa Myanmar	10
Trump, ipinawalang-sala ng Senado ng US	10
Presyo ng langis, muling sumirit	10

Ang *Ang Bayan* ay inilalathala dalawang beses bawat buwan ng Komite Sentral ng Partido Komunista ng Pilipinas

"Modernisasyon" ng AFP, nakaasa sa US

Nakasandig ang modernisasyon ng Armed Forces of the Philippines (AFP) sa gamit, pagsasanay at ayuda ng US. Mayorya sa malalaking aytem, tulad ng mga eroplano, barko at helikopter, ay maaari lamang bilhin sa mga kumpanyang Amerikano at kanilang mga subsidyaryo at kasosyo sa mga kaalyadong bansa tulad ng Israel, Brazil at Jordan. Iginigiit ng mga opisyal ng AFP na mga gawang-US o gawa ng mga kasosyo ng US ang angkop sa kasalukuyang mga gamit at sistema ng AFP. Ito ang pinakamalaking balakid sa anumang balak na bumili ng armas mula sa China o Russia.

Ito rin ang dahilan kung bakit hindi kailanman naging kapani-pani-wala ang pagbabasura sa Visiting Forces Agreement (VFA). Mahigpit na nakaugnay ang ayudang militar ng US sa ekstra-teritoryal na mga karapatan at pribilehiyo na tinatamasa ng mga tropa nito sa bansa. Nasa interes ni Duterte na tiyaking dumadaloy ang ayuda sa AFP bilang bahagi ng pagpaparaya sa mga opisyal militar na sabik na sabik sa "modernong" kagamitan. Pinaglalarawan ng mga heneral ang matatabang kontrata para sa pagbili ng mga ito, pati ang mga kontrata para sa pagmamantine na maaari nilang mapagkukunan ng kikkab sa loob ng mahabang panahon.

Labas sa mga buladas ni Duterte, hindi naging usapin ang "di resolbadong" istatus ng VFA sa nakaraang dalawang taon. Natuloy ang malalaking pagsasanay militar na nakaplano sa 2019. Naipagpaliban ang Balikatan 2020 pangunahin dahil sa pandemyang Covid-19. Gayunpaman, tuloy lamang ang mas maliliit na mga pagsasanay. Halos walang patid ang presensya ng mga barkong pandigma ng US sa karagatan ng Pilipinas, na nagsilbing lunsaran ng mga "war game" at operasyon sa "malayang paglalayag" sa South China Sea.

Noong Oktubre 2020, natuloy ang pagpupulong ng matataas na opisyal-militar ng Pilipinas at US na bumubuo sa Security Engagement Board. Sa pulong na ito itinatakda ang mga aktibidad ng militar ng US

sa Pilipinas. Isa rito ang itinutulak na muling paglulunsad ng Balikatan sa darating na Mayo.

Kapalit nito, biniyayaan ng US ang AFP ng malalaking aytem ng programang modernisasyon sa taong 2019-2020. Noong Pebrero 17, pinasinayaan ng AFP ang una sa dalawang eroplanong pangtransportasyon na C-130 Hercules sa Villamor Airbase. Sa isang seremonya noong Pebrero 13, kung saan panauhin mismo si Duterte, ipinagmayabang ng AFP ang mga bagong sasakyang panghimpapawid ng Philippine Air Force. Kabilang dito ang anim na pangtransportasyong helikopter na S70i Blackhawk at anim na eroplanong pang-atake na A-29B Super Tucano. Kasama sa nakadispley ang anim na Hermes 900 at apat na Hermes 450—mga *drone* na ginagamit sa paniktik, sarbeylans at rekon.

Tumanggap din ang AFP ng mga misayl at isang sistema ng ScanEagle UAV (na may walong *drone*) sa huling kwarto ng 2020. Ang mga ito ay ipinasa sa pamamagitan ng US Defense Security Cooperation Agency, ang ahensyang namamahala sa pagbebenta ng mga luma at di na ginagamit na sasakyan at gamit-militar ng US.

Dagdag sa mga ito ang tinanggap ng AFP na "donasyon" mula sa Jordan na daan-daang M14 at dalawang lumang pang-atakeng helikopter na Bell AH-1S Cobra.

Ayon mismo sa embahada ng US

sa bansa, ang Pilipinas ang may pinakamalaking nakuhang ayudang militar ng US sa rehiyon ng Indo-Pacific. Anito, umaabot sa ₱33 bilyon ang halaga ng mga naideliber nitong mga eroplano, barko, sasakyang pandigma, maiiksing armas at iba pang gamit-militar mula 2015 hanggang 2020.

Dagdag sa halagang ito ang pondong ginamit ng US sa mga operasyon at suportang militar na idinadaan sa Operation Pacific Eagle-Philippines (OPE-P). Noong 2020, halos ₱4 bilyon ang ginastos nito sa pagbibigay ng suportang intelidyens, sarbeylans at rekon mula sa himapapawid sa mga operasyong kombat ng AFP at Philippine National Police sa Mindanao. Ang OPE-P ay nakapailalim sa Overseas Contingency Operations ng US na dating kilala bilang mga operasyong kontra-terorismo.

Sa pagdinig ng Senado noong Pebrero 2020, sinabi ng kalihim sa ugnayang panlabas ng Pilipinas na si Teodoro Locsin Jr. na posibleng hindi matuloy ang \$245 milyong planong ayuda ng US sa AFP kung ibasura ang VFA. Ilan pa sa pinapangarap ng AFP ang dagdag na sampung helikopter na Black Hawk, anim hanggang walong ScanEagle UAV at mga howitser.

Palabigasan ng militar ang programang pambarangay ng NTF-ELCAC

Tulad ng E-CLIP, "balik-baril" at iba pang programang pangkontra-insurhensya, tiyak pakikinabangan ng mga upisyal ng militar ang inilaang ₱16.4 bilyong pondo sa Barangay Development Program (BDP) ng National Task Force to End Local Communist Armed Conflict (NTF-ELCAC). Ang programang ito ay hitik ng mga pagkakataon para sa korapsyon sa porma ng mga kikbak mula sa mga proyektong imprastruktura sa liblib na mga sityo at barangay.

Ipinagmamalaki ng NTF-ELCAC na "ilalayo" ng BDP ang mga magsasaka sa Bagong Hukbong Bayan (BHB). Ilalaan diumano ang pondo nito sa konstruksyon ng mga daanan, pagtatayo ng eskwelahan, patubig at sentrong pangkalusugan, at programang sanitasyon at reporestasyon. Napakarami nang ganitong mga proyekto sa nagdaang mga rehimen na walang saligang binago sa buhay ng masa. Ang mga proyektong ito ay lumilikha lamang ng ilusyon ng pagbabago dahil hindi nito tinutugunan ang malawakang kahirapan, kagutuman, pang-aapi at pagsasamantala na ibinubunsod ng kawalan ng sariling lupa ng mga magsasaka. Tulad ng naunang mga programa rito, walang dalang pagbabago sa saligang sosyo-ekonomikong kalagayan ng mamamayan ang BDP.

Mas litaw sa BDP ang daloy ng korapsyon. Ang pinakamalaking bahagi ng pondo nito ay nakalaan sa Davao City na mayroong 82 barangay na nakapaloob sa programa. Sumunod dito ang Bukidnon, Davao de Oro, Agusan del Norte, Agusan del Sur, Surigao del Norte, Surigao del Sur, Iloilo, Misamis Oriental at

North Cotabato. Lahat nang ito ay nasa Mindanao, bukod sa Iloilo. Halos kalahati ng pondo ng BDP ay paghahatian lamang ng dalawang rehiyon—Rehiyon 11 at Rehiyon 13. Ang matitira ay paghahatian ng 12 rehiyon.

Ang mga barangay na paglalaanan ng pondo ay "malinis" na umano sa impluwensya ng BHB. Pero kung titingnan ang datos, mula 2020, mayroong hindi bababa sa 100 armadong engkwentro na naganap sa mga barangay na tinukoy ng NTF-ELCAC.

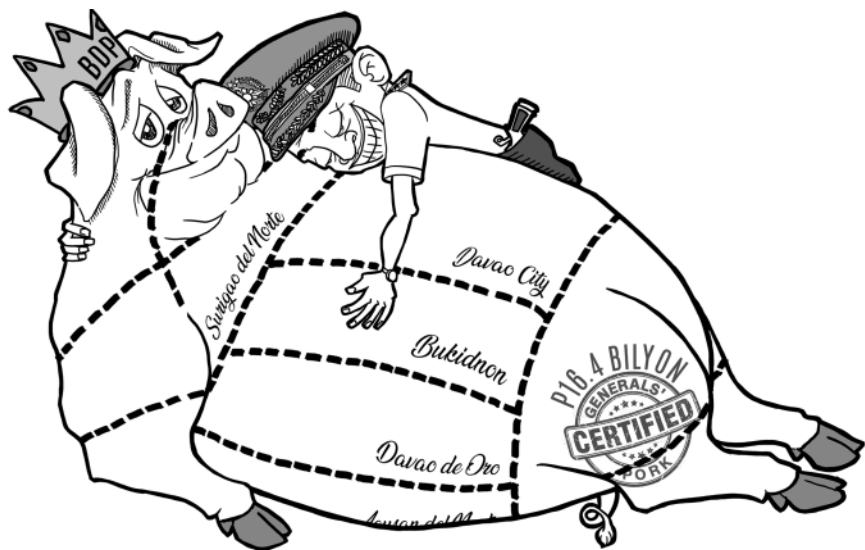
Ang ₱20-milyong alokasyon kada barangay ay nabunyag na pamamahagi lamang ng pantay na kikbak sa mga lokal na upisyal. Pinasisinungalingan nito ang pahayag ng NTF-ELCAC na nakabatay ang kanilang listahan sa pangangailangan ng mga barangay samantalang tiyak na magkakaiba ang pangangailangan ng bawat isa. Gayundin, magkakaiba ang populasyon ng mga ito. Resulta nito, mayroong malaking agwat sa distribusyon ng pondo ng BDP mula ₱457 kada residente sa pinakamalaking barangay hanggang ₱181,818 sa pinakamaliit na barangay.

Para ipagtanggol ang programa, iginiit ng NTF-ELCAC na ang mga proyekto ay mula sa masusing pag-aaral at multisektoral na mga konsultasyon. Pero mismong si Sara Duterte, meyor ng Davao City, ang napilitang magsabing hindi siya kinonsulta kaugnay sa mga proyekto. Ginawa niya ang pagtanggong matapos makwestyon ang ₱1.64-bilyong alokasyon sa kanyang syudad, na 40% sa ₱4.3 bilyong nakalaan sa buong rehiyon ng Davao. Malinaw ang pagsapaw ng NTF-ELCAC sa burukrasyang sibil at mga lokal na upisyal.

Kalokohan ang pahayag ng NTF-ELCAC na 15% ng pondo ng BDP ay ilalaan sa pagtatayo ng mga eskwelahan (₱3 milyon kada barangay). Kung titingnan ang datos ng Department of Education, 216 sa 822 barangay na nasa listahan ang mayroon nang paaralan.

Sa Rehiyon 11, kung saan nabigay na ang unang bugso ng ₱4.3 bilyong pondo para sa BDP, 89 sa mga barangay dito ay mayroon nang paaralan. Kabilang dito ang siyam na paaralan sa Malabog, Davao City; anim na paaralan sa Colosas, Davao City; tiglimang paaralan sa Barangay Kingking, Pantukan, at mga barangay ng Tamugan at Malamba sa Davao City; at apat na paaralan sa Suawan, Davao City. Dagdag pa, sa naturang listahan ng mga barangay sa Rehiyon 11, mayroong 13 barangay na may hindi bababa sa tigatlong paaralan; 18 barangay na mayroong tigalawang paaralan, at 52 barangay na may tig-isang paaralan.

Sa 82 barangay na kabilang sa BDP sa Davao City, 70 (o 85%) ay mayroon nang paaralan, kung saan may 65 barangay na mayroong isa hanggang tatlong paaralan, at apat na barangay na mayroong hanggang dalawang paaralan at isang barangay na mayroong siyam na paaralan. AB

Dalawang paslit, biktima ng maruming gera ng rehimen

Habang pinagdedebatehan sa loob ng Korte Suprema kung paano nilalabag ng Anti-Terror Law ang demokratikong mga karapatan, walang puknat ang pang-aatake ng estado sa mamamayan, laluna sa mga lugar na malayo sa mata ng mga mahistrado at midya. Dalawang paslit ang naging biktima ng maruming gera ng rehimen Duterte na tumarget sa mga sibilyan. Marami sa mga biktima ang kasapi ng mga organisasyong paulit-ulit na ni-red-tag ng militar sa nakaraan.

Pagdurak sa mga karapatang-bata. Namatay ang isang buwang sanggol na si Baby Carlen, babaeng anak ng bilangong pulitikal na si No-na Espinosa noong Pebrero 14 dulot ng kumplikasyon sa baga at dugo.

Tatlong araw pa lamang ang sanggol nang ihiwalay siya sa nakakulong niyang ina. Inaresto si Espinosa at walong iba pa noong Setyembre 2020 sa Guihulngan City, Negros Oriental.

Sa Maguindanao, tuluyan nang namatay ang batang si Saad Abdulkadir Tumbi noong Pebrero 14 dulot ng impeksyon sa mga sugat na natamo niya mula sa pambobomba ng 6th ID. Tulog siya nang tamaan ng *splinter* ng mortar ang bahay ng kanyang pamilya sa Barangay Sambulawan, Datu Salibo, Maguindanao noong Disyembre 13, 2020. Apat pang sibilyan, kabilang ang isang bata, ang naiulat na nasugatan sa pambobomba.

Pulitikal na pamamaslang. Binaril hanggang sa mapatay ng dalawang salarin si Lucrecia Tasic, kon-

sehal ng barangay, sa kanyang tahanan sa Hanopol Norte, Balilihan, Bohol noong Pebrero 16. Tagasuporta at nangampanya si Tasic para sa Anakpawis Party-list sa nagdaang mga eleksyon.

Tatlong magsasaka ang pinatay ng mga elemento ng 90th at 72nd IB sa Marinangao, Barangay Sarayan, Pres. Roxas, North Cotabato noong Pebrero 8.

Pinalabas ng mga pulis na "nanlaban" sina Buenaventura Dawal, ang kasama niya sa bahay na stap ng isang lokal na institusyon sa agrikultura at si Dennis Nogollos na opereytor ng makinang pang-ispray sa sakahan ng baryo.

Pag-aresto. Inaresto ng mga pulis si Rogelio de Asis, tagapangulo ng Pamalakaya-Caraga at myembro ng Promotion of Church People's Response, sa kanyang tahanan sa Barangay Matabao, Buenavista, Agusan del Norte noong Pebrero 11. Sinampahan si de Asis ng gawa-gawang kasong pagpatay.

Inaresto ng mga pulis noong Pebrero 6 ang aktibistang si Vilma Dalangin-Yecyec, 72, sa Mainit, Surigao del Norte. Ang biktima ay isang manggagawang pangkalusugan sa komunidad na pinaratangang myembro ng BHB.

Sa Baggao, Cagayan, sinalakay ng pulis ang bahay ni Ruben Salvador, kapitan ng Barangay Agaman, noong Pebrero 8. Hinalughog ang bahay sa bisa ng *search warrant* na inilabas ni Judge Shiela Gacutan-Labuguen ng Baggao Municipal Trial Court. Pinalabas ng mga pulis na nakakuha sila ng armas at eksplosibo.

Pambobomba. Makailang-ulit na binomba ng militar ang mga kalapit na komunidad ng Barangay Masaya, Buenavista, Quezon matapos makasagupa ng yunit nito ang isang yunit ng BHB noong Pebrero 5 ng madaling araw sa naturang barangay. Dahil dito, mahigit 26,200 residente sa magkakanugnog na bayan ng Buenavista, San Narciso, Catantauan at Mulanay ang nagambala at natroma. Sa ngayon, ipinaailalim ng mga sundalo ang 20 bayan ng Lopez, Macalelon, General Luna at Catantauan sa nakapokus na mga operasyong militar.

Sa Mountain Province, dalawang helikopter ang nambomba sa sakahan at pastulan ng mga residente ng Barangay Tamboan, Besao noong Pebrero 11. Sinundan ito ng walang patumanggang istraping ng mga tropa ng 7th ID at Philippine National Police-Cordillera.

Panggigipit. Pinalalayas ng Bureau of Immigration sa bansa si Otto De Vries, isang misyunero mula sa the Netherlands at kasalukuyang boluntir na mananaliksik sa Ecumenical Institute for Labor Education & Research.

Demolisyon. Higit 50 bahay ang iligal na dinemolis ng 150 tauhan ni Pablito Encarnacion, mangangamkam ng lupa, katuwang ang mga pulis, sa Barangay Liwayway, Sta. Rosa, Nueva Ecija noong Pebrero 17.

Walang *permit* o abiso ang mga pulis na sumugod sa komunidad. **AB**

5 gawa-gawang kaso, ibinasura

LIMANG KASONG ISINAMPA laban sa mga aktibista at konsultant ang sunud-sunod na ibinasura ng mga korte sa nakaraang 10 araw. Ang mga ito ay ang mga gawa-gawang kaso ng *illegal possession of explosives* laban sa lider ng Gabriela na si Beatrice Belen; *illegal possession of firearms and explosives* laban sa tagapagsalita ng National Democratic Front-Panay na si Concha Araneta; “pagpapalaganap ng pekeng balita” laban sa mga brodkaster ng Radyo Natin Guimba; *inciting to sedition* laban sa gurong si Ronnel Mas; at *illegal assembly* laban sa mga aktibistang tinaguriang Marikina 10. Ang desisyon sa kaso laban kay Araneta ay noon pang Enero 6 inilabas pero nitong Pebrero 18 lamang naisapubliko.

Una nang ipinawalambisa ng korte noong Pebrero 5 ang *search warrant* na ginamit para arestuhin at kasuhan sina Lady Ann Salem at Rodrigo Esparago. Gayunpaman, hanggang ngayon ay nananatili silang nakakulong.

4 na opensiba sa 4 na araw, inilunsad ng BHB-Bukidnon

Apat na magkakasunod na opensiba ang inilunsad ng Bagong Hukbong Bayan (BHB)-Bukidnon noong Pebrero 10-13 laban sa berdugong 8th IB at 3rd Special Forces Battalion (SFB). Limang sundalo ang napatay habang 10 ang nasugatan.

Apat na sundalo ang agad na nasawi nang pasabugan sila ng BHB sa Barangay Kibalabag, Malaybalay City noong Pebrero 10. Dalawang operasyong haras pa ang inilunsad sa parehong barangay noong Pebrero 11 at 12.

Isa naman ang nasawi sa pwersa ng 3rd SFB na nakahimpil sa Sityo Elyan, Sta. Filomena, Quezon. Natoryus ang 8th IB sa pananakot sa mga komunidad at iligal na pag-a-

resto sa mga Lumad sa Bukidnon.

Quezon. Isang sundalo ng 85th IB ang napatay nang ambusin ng BHB-Quezon ang kanilang sasakyan sa Barangay dela Paz, Buenavista noong Enero 23.

Oriental Mindoro. Pinaputukan ng BHB-Mindoro ang nag-oopera-syong mga elemento ng 4th IB sa Sityo Paraiso, Happy Valley, Roxas noong Enero 26. Dalawa ang naiulat na nasugatang sundalo.

Paaralang Bakwit sa Cebu, sinalakay ng mga pulis

Sinalakay ng pulis ang Paaralang Bakwit, ang pansamantalang eskwelahan ng mga Lumad sa loob ng kampus ng University of San Carlos sa Talamban, Cebu City noong Pebrero 15. Nagpakanlong dito ang mga Lumad at kanilang mga guro nang hindi sila makabalik sa Mindanao matapos ipataw ang lockdown noong Marso 2020. Itinuturing silang mga panauhin ng unibersidad.

Sa nakuhang bidyo ng reyd, makikita na nagsisisigaw at nag-iiyakan ang mga batang Lumad habang pwersahan silang isinasama ng mga pulis. Dalawampu't anim sa kanila ang inaresto at ikinulong, kasama ang 19 na menor de edad. Isa sa mga dinakip si Chad Booc, gurong boluntir na isa sa mga nagpetisyon sa Korte Suprema para ipawalambi-sa ang Anti-Terror Law.

Kakutsaba ang militar, grupong paramilitar na Alamara at mga lokal na upisyal ng Talaingod, pinalabas ng pulis na “operasyong pagsagip” ang reyd. Kinasuhan nila ng kidnapping at iligal na detensyon si Booc at anim pang nakatatandang nagsisilbing guro ng paaralan.

Sinalubong ng kabi-kabilang batikos ang iligal na reyd at pag-aresto. Agad na nagtungo sa Com-

mission on Human Rights (CHR) ang mga estudyante ng Paaralang Bakwit na nasa loob ng University of the Philippines sa Diliman, Quezon City at kanilang mga tagasuporta para magprotesta. Pinabulaanan mismo ng CHR ang paratang ng pulis na “pinilit” ang mga batang Lumad na manatili sa eskwelahan.

Naghapag ang bloke ng Makabayan ng resolusyon para imbestigahan ang insidente sa Kongreso. Sa Korte Suprema, iniutos ng mga mahistrado na isama ang kaso ni Booc sa ihahapag na petisyon para pansamantalang ipatigil ang Anti-Terror Law.

Nangako naman ang Partido Komunista ng Pilipinas na pananagutin ang mga nang-aapi sa mga Lumad. Kinundena nito ang NTF-ELCAC na walang dudang may pakana sa insidente.

AB

Makataong daan para sa bakuna, tiniyak ng PKP

TINIYAK NG PARTIDO Komunista ng Pilipinas sa publiko na maglalaan ito ng makataong daanan para sa mga bakuna laban sa Covid-19 upang sa ligtas at mabilisang pagbayahe ng mga ito sa mga sona at baseng gerilya. Ito ay ayon sa prinsipyo ng Bagong Hukbong Bayan na igalang ang lahat ng makataong pagsisikap na magbebenepisyo sa mamamayan.

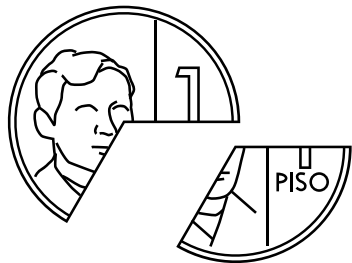
Mahigpit na iminungkahi ng Partido na ang transportasyon, distribusyon at kampanyang pagbabakuna laban sa Covid-19 laluna sa mga liblib na lugar ay isagawa ng International Committee of the Red Cross, na may mga tauhang sinanay at mayroong sapat na pasilidad para isagawa ang gayong mga misyon.

Iminungkahi din ng Partido na huwag gumamit ng mga sasakyang militar sa pagbayahe sa mga bakuna, laluna yaong walang tamang marka at naglululan ng armadong mga sundalo.

Sa ngayon, walang pang dumadating ni isa sa ipinangakong bakuna ni Duterte. Naantala ang mga bakunang manggagaling sa World Health Organization dahil hindi naipasa ang isang kaugnay na rekisitong batas. Dito na lamang nakaasa ang Pilipinas dahil kinopo na ng mayayamang bansa ang mayorya ng suplay ng bakuna sa mundo.

Sa halip na tipunin ang rekurso at tiyaking mababakunahan ang prayoridad na mga sektor, itinutulak ng rehimen na magkani-kanya ang mga lokal na guberno, pribadong kumpanya at mga parmasiya. Magresulta ito sa lalong tagibang na distribusyon.

₱0.66 sa bawat **₱1**

na rebenyu (kita sa buwis)
sa susunod na taon ay

**mapupunta sa
pambayad utang.**

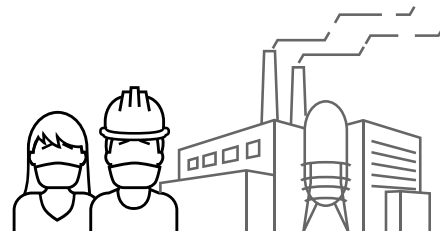
15 milyon

sa **73 milyong** Pilipinong
edad **18-pataas**

ang hindi pa nakarehistro para makaboto
sa eleksiyong 2022.

133,315

**manggagawang Pilipino
ang nawalan ng kita**

(nawalan ng trahabo, walang sinahod o di kaya'y
lumiit ang kita) noong Enero. **25,226 sa kanila
ang natanggal sa trabaho.**

Pinagkunan: Department of Labor and Employment, Pebrero 2021

648%

panukalang dagdag sa iaangkat
na bolyum ng karneng baboy

para tugunan diumano ang kakulangan sa
suplay. Lalo nitong ilulugmok ang lokal na
produksyon, ayon sa mga magbababoy.

22 bata at 50

**nakatatandang imigranteng
Haitian ang pinalayas sa US**

noong Pebrero 8 sa kabila ng
pansamantalang pagbabawal
ng mga deportasyon.

\$281 trilyon

na ang
pandaigdigang utang,

pinakamataas na naitala
sa kasaysayan.

**\$24 trilyon (9%) -
itinaas sa panahon
ng pandemya.**

*Pinagkunan: Institute of International
Finance, Pebrero 2021*

74,000

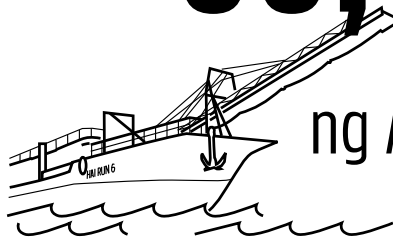
tinatayang bilang ng mga bata
at tinedyer, edad **17-pababa**, na
nabuntis sa taong **2020-2021.**

Dahil dito, **133,000** pamilya na
mabubuo sa **2021** ay pamumunuan
ng mga **menor-de-edad**

Pinagkunan: Commission on Population and Development, Pebrero 2021

39,424 ektaryang
karagatan
ang pinagmiminahan
ng *magnetite* sa Cagayan

ng Peniel Resources Mining Corp., T & T Resources and Mining Corp.,
J & M Resources and Mining Corp., tatlong kumpanya
ngunit iisa ang presidente na si **Anthony James K. Gil.**

75 barangay sa mga bayan ng Abulug, Aparri, Ballesteros, Buguey,
Gonzaga, Pamplona, Sanchez-Mira ang direktang maaapektuhan.
100% ng kinakamkam na **magnetite** ay **ineeksport sa China.**

Panukalang Create: Kaltas sa buwis, dagdag tubo sa kapitalista

Isinumite na ng Mababang Kapulungan at Senado sa Malacañang noong Pebrero 3 ang Corporate Recovery and Tax Incentives for Enterprises (Create), isang panukala na magkakaltas sa ibinabayad na buwis ng mga korporasyon mula 30% tungong 25% sa malalaking negosyo at 20% sa maliliit at katamtaman ang laki. Layon nito na tiyakin ang mas malaking tubo ng mga kapitalista sa tabing ng muling pagpapasikad ng ekonomya sa gitna ng pandemya.

Matagal itong nabimbin sa Kongreso bilang mga panukalang TRAIN 2, TRABAHO at CITIRA. Pinangalanan itong Create (na ang kahulugan sa English ay "lumikha") upang palabasing ang pag-akit ng dayong pamumuhunan ay "lilikha" ng oportunidad na makabangon sa krisis at pandemya.

Bibigyan din ng Create ang National Economic Development Authority (NEDA) ng kapangyarihan na arbitraryong magbigay ng dagdag na mga insentiba at eksempsyon sa pagbubuwis sa malalaking kumpanya. Bibigyan din nito ng 17-taong eksempsyon sa pagbubuwis ang operasyon sa pag-eeksport ng piling mga korporasyon ng malalaking burgesya-kumprador na arbitraryong tatagurian na "kritikal" ng NEDA. Dagdag pa rito ang 12-taong eksempsyon sa pagbubuwis para sa mga empresang may puhunang hindi bababa sa ₱500 milyon.

Taliwas sa ipinangangalandakan ng rehimen, kakarampot lamang ang pakinabang dito ng mas maliliit na

empresa na kalakha'y natigil ang operasyon ngayong pandemya at halos wala nang kinikita. Pangunahing makikinabang sa panukalang ito ang mga mutinasyunal na korporasyon at kumpanya ng malalaking burges-kumprador na kumikita ng bilyun-bilyon sa kani-kanilang mga operasyon sa bansa.

Pahihinain din ng Create ang pinansyal na kapasidad ng estado sa pamamagitan ng pagpapakitid sa base ng mapagkukunan nito ng buwis. Sa ngayon, ang buwis sa korporasyon ang pinakamalaking (27.6%) pinagkukunan ng kita ng estado, at 75% nito ay singil sa malalaking korporasyon. Gaya ng dati, ang mababawas na kita ng guberno ay tiyak na ipapapasan sa ordinaryong mamamayan sa porma ng dagdag at mas matataas na buwis sa konsumo.

Ayon mismo sa konserbatibong taya ng rehimen, aabot sa ₱251 bilyon ang mawawala sa estado sa loob ng dalawang taon kung sakaling maiapatupad ang iskemang ito. Magagamit sana ang pondong ito sa ayuda at

iba pang hakbang na direktang magpapasikad sa ekonomya.

Mayroon ding kwestyunableng mga probisyon ang Create na magbibigay ng eksempsyon sa lokal na mga kumpanya na nagrerepina ng langis at maging sa pagpapagawa ng murang mga pabahay. Sa ngayon, ang Petron Corp., na subsidiyaryo ng San Miguel Corp. ni Ramon Ang, ang nag-iisang kumpanya na nagrerepina ng langis sa bansa. Ang lokal na sektor ng pabahay ay dominado naman ng pamilyang Villar.

Napakaliit at animo'y pampabango lamang ang isiningit sa Create na mga probisyon na magbibigay ng eksempsyon sa importasyon at pagbebenta ng mga bakuna sa Covid-19 at iba pang kagamitang medikal hanggang 2023; at pagpapagamot sa mga may sakit sa isip at bato, kanser at tuberkulosis.

Ayon pa rin sa Ibon Foundation, hindi ang Create kundi ang pagbibigay ng makabuluhan at kagyat na ayuda sa mamamayan ang mas makapagpapasikad sa ekonomyang sinalanta ng pandemya at lockdown. Sa minimum, anito, kailangang maglaan ng ₱540 bilyon para ayudahan ang 18 milyong pinakamahirap na pamilya sa loob ng tatlong buwan o ₱10,000 kada buwan. Sa gayon, kulang pa ang ipinanukala ng 220 kongresista na ₱420-bilyong ayuda noong Pebrero 16 na tinagurian nilang Bayanihan 3. Kulang din ang ipinanukala ng Department of Labor and Employment noong Pebrero 15 na ₱52-bilyong subsidyo para ayudahan ang 2-3 milyong manggagawa ng maliliit at katamtamang-laking mga negosyo. Inihapag ang mga panukala dahil walang inilaan ni isang sentimo ang rehimen para sa ayuda sa pambansang badyet nito sa 2021.

Mababang antas at kawalangana sa pagkatuto

Pinayagan na ng rehimeng Duterte nitong Pebrero ang limitadong pagbubukas ng harapang mga klase sa mga unibersidad at pamantasang nagbibigay ng mga kursong kaugnay ng medisina. Ilan sa mga ito ang University of the Philippines-Philippine General Hospital, University of Sto. Tomas at Centro Escolar University. Ngunit paano ang iba pa?

Nananatiling walang komprehensibong plano ang gubyrerno sa ligtas na pagbubukas ng mga paaralan para sa mayorya ng mga kabataan sa buong bansa. Habang ipinagigiitan ng mga upisyal nito sa ekonomya ang pagbubukas ng mga sinehan, palaruan at iba pang pook-libangan, urong-sulong ito sa pagbubukas ng mga eskwelahan kahit sa mga lugar na mababa ang bilang ng mga kaso ng impeksyon.

Inamin mismo ni Sec. Leonor Briones ng Department of Education (DepEd) noong Pebrero 16 na 50% ng mga estudyante ay gusto nang bumalik sa harapang klase. Bago nito, lumabas sa isang pag-aaral ng Movement for Safe, Equitable, Quality and Relevant Education, isang samahan ng mga guro, magulang at mag-aaral na nagsusulong ng ligtas na pagbabalik-eskwela, na 54% ng mga gurong sumagot sa sarbey nito ang nagsabing signipikanteng bilang ng mga estudyante ang hindi na nakasusunod sa klase at mga aralin.

Isa rito si Lester, nasa Grade 4 sa isang pampublikong paaralan na umaasa sa sistemeng modyul. “Hindi ko naiintindihan ang ibang *lesson* dahil pinapasagutan lang ang modyul,” aniya. Sa Facebook Messenger lamang siya nakapagtatanong sa mga kaklase at titser sa mga araling hindi nauunawaan.

Naglalaan siya ng hanggang apat na oras sa isang araw mula Lunes hanggang Biyernes para sa pagsagot sa modyul. “Buti na lang natu-

tulungan ako ng magulang ko at pinsan paminsan-minsan.” Dagdag pahirap sa kanya ang mali-maling nilalaman at mabagal na pamamahagi ng mga modyul.

Giit ng Alliance of Concerned Teachers (ACT) na mareresolba ang papaliit na bilang ng batang pumasok kung ipatutupad ang limitado at ligtas na harapang mga klase habang isinasagawa pa rin ang *distance learning* sa ilang lugar.

“Hindi na kakayanin sa susunod na *academic year* ang ganitong *blended learning* na hindi naman sinuportahan ng pondo,” ayon pa sa ACT.

Sa karanasan ng guro sa Grade 2 na si Jane, sa 23 bata na naka-enrol sa *online learning*, 12 lamang ang kadalasang nakasasali sa regular na klase. Pangunahing dahilan ng mga lumiliban ang kawalan o mabagal na kuneksyon sa *internet*. Hindi lahat ng mga magulang ay kayang gumastos para sa *internet*, ayon sa kanya.

Sa tingin naman ni Teacher Elsa, nasa 20% lamang ang natututunan ng mga bata sa kasalukuyang sistema ng pag-aaral. Nakita rin niya ang unti-unting pagliit ng bilang ng mga dumadalo sa *online* na mga klase. Mula sa dating lima lamang ang “absent,” lampas kalahati na ang hindi nagpapakita sa klase noong Enero.

Samantala, may ibang estudyante ang nagsabing “nawawalan sila ng ganang pumasok,” dahil nakatutok lamang sa gadyet at walang pisikal na interaksyon. “Sobra” ni-

lang “nami-miss” ang pagpasok sa eskwelahan at pakikipag-ugnayan sa kanilang mga kaibigan at guro.

Sabi ng Grade 8 na si Jona, “mahirap sa bahay kasi mahirap magpokus. Walang malinaw na bawnderi kung saan ang bahay at pag-aaral.” Naglalaan siya ng 4-6 na oras ng pag-aaral kada araw. Minsan daw itong nababawasan kapag inaantok siya o nawalan ng ganang mag-aral.

Nang tanungin kung gusto niya nang bumalik sa harapang pag-aaral, sabi niya: “syempre naman.” Iba ang pakiramdam kapag nasa klasrum, aniya. “Mas mabilis na magtanong sa titser, at may interaksyon sa mga kaibigan.”

Ganito rin ang palagay ng iba pang mga estudyanteng gusto nang makabalik sa pisikal na klase. Tulad ni Joel, hinahanap-hanap na niya ang mga aktibidad at programa sa eskwelahan at maging ang paglalaro kasama ang mga kaibigan.

Ayon sa ACT, sa pagpapatupad ng limitadong pisikal na klase, dapat tiyakin ng gubyrerno ang pagtatayo ng mga pasilidad pangkalusugan at pagkuha ng mga manggagawang pangkalusugan para sa mga eskwelahan at pagsusulong ng pagbabakuna sa mga *frontliner* sa edukasyon.

Mangangailangan ng dagdag na ₱2-bilyong pondo para rito, bukod pa sa pagbabalik ng ₱13 bilyon na tinanggal sa pondo ng Department of Education para sa taong 2021. **AB**

Kalusugan sa pag-iisip ng mga bata, apektado na

ANG DI ANGKOP na *blended learning* ay nagdudulot ng di makayanang bigat sa isip ng dumaraming bilang ng mga bata. Mula nang simulan ang sistemang ito, nasa 18 kabataan na ang napabalitang nagpakamatay dahil nahirapan sa pagsagot ng mga modyul, sa kawalan ng sistemang pansuporta at mahina o kawalan ng akses sa *internet*.

Pinakahuli rito ang kaso ng isang 10-taong gulang na bata sa Catanduanes na nagpakamatay noong Pebrero 17 matapos mapresyur sa hindi masagutang modyul.

Imbes na tugunan, itinanggi pa ng DepEd na may kaugnayan ang mga insidente ng pagpapatiwakal sa palpak nitong programa.

Samantala, inulan ng baticos noong Pebrero 17 ang plano ng DepEd na pagpapahaba sa klase nang dalawa pang linggo.

Daan-daang libo, nagprotesta sa Myanmar

HINDI NAPIGILAN NG pandemya at ng diktadurang militar ang pagbuhos sa lansangan ng daanlibong mamamayan sa Myanmar. Halos araw-araw silang nagpuprotesta mula Pebrero 5 para ipanawagan ang pagbaba ng huntang militar na umagaw sa estado poder. Ipinananawagan din nila ang pagpapalaya at pagbabalik sa halal na mga upisyal na pinamumunuan ni Aung San Suu Kyi.

Nagpataw ng mahihigpit na restriksyon ang Tatmadaw (tawag sa militar ng Myanmar) para pigilan ang mga demonstrasyon. Madalas nitong ipinabubuwa ang mga pagkilos. Ilang ulit nitong pinutol ang akses ng mamamayan sa *internet* sa tangkang pigilan ang mga pagtitipon. Mahigit 500 na ang inaresto at tatlong raliyista na ang namatay matapos barilin ng pulis.

Nagkudeta ang Tatmadaw at ikinulong ang mga sibilyang upisyal ng bansa noong Pebrero 1. Marami ang naniniwalang ang pinakalayunin nito ay durugin ang partido ni Suu Kyi at permanenteng ibalik ang absolutong kapangyarihan ng militar sa bansa.

Trump, ipinawalang-sala ng Senado ng US sa pangalawang pagkakataon

IPINAWALANG-SALA NG SENADO ng US noong Pebrero 14 ang dating presidente ng bansa na si Donald Trump sa kasong “incitement of insurrection” o pag-udyok sa mamamayan na atakehin ang US Capitol noong Enero 6. Hindi nanaig ang mga nagsakdal kahit pa nakakuha sila ng 57 botong pabor laban sa 43 botong tutol. Ito ay dahil kailangan ng 67 boto o 2/3 ng kabuuang boto ng mga senador para ideklara siyang maysala. Una nang ipinawalang-sala ng Senado si Trump sa ibang kaso noong Enero 2020.

Bilang remedyo, balak ng Kongreso ng US na magtatag ng isang komisyon para imbestigahan ang maka-Trump na mga grupo at kanilang mga tagasuporta sa partidong Republican na sangkot sa pang-aatake sa Kongreso. Ayon sa paunang ulat, isa sa bawat lima sa mga umatake ay mga beterano o aktibong myembro ng militar ng US.

Presyo ng langis, 3 beses nang tumaas ngayong taon

Sa pangatlong pagkakataon ngayong taon, muling tumaas ang presyo ng mga produktong petrolyo noong Pebrero 14. Tumaas nang ₱0.75 ang kada litro ng gasolina, ₱1.25 ng *diesel* at ₱1.10 ng *kerosene*. Noong Pebrero 9, tumaas na nang ₱0.85 ang gasolina, ₱1.10 ang *diesel* at ₱1.00 ang *kerosene*.

Kumpara sa nakaraang taon, mas mataas na nang ₱4 kada litro ang gasolina, ₱3.90 ang *diesel* at ₱3.35 ang *kerosene*. Ito ay sa kabila ng tuluy-tuloy na pagdausdos ng presyo ng krudong langis sa pandaigdigang pamilihan sa panahon ng pandemya.

Ibinigay na dahilan ng Department of Energy ang tuluy-tuloy na pagbabawas sa produksyon ng mga bansa sa Organization of the Petroleum Exporting Countries o

OPEC para artipisyal na itaas ang presyo ng krudong langis. Sa loob ng isang taon, pinakamataas ang presyo ng krudong langis noong Pebrero 5.

Hindi lubusang naramdaman sa Pilipinas ang pagbaba ng pandaigdigang presyo dahil sa pagpataw ng rehimeng Duterte ng dagdag na 10% buwis sa iniaangkat na krudo at produktong petrolyo noong Mayo 2020 sa bisa ng Executive Order 113. Layon nitong lumikom ng ₱6.8-bilyong rebenyu na gagamitin umano

bilang ayuda sa panahon ng pandemya.

Pero ayon mismo sa Department of Energy sa panahong iyon, itataas ng dagdag na buwis ang presyo ng gasolina nang ₱0.60 at ng *diesel* nang ₱0.84 kada litro.

Ibig sabihin, bahagi ng ayudang ipinagmalaki ni Duterte ay nanggaling din sa bulsa ng mamamayan sa anyo ng mas mataas na singil sa transportasyon, pagkain at pamublikong yutilidad.

Una nang pinatawan ng buwis ang krudong langis sa ilalim ng batas na TRAIN. Itinaas ng batas na ito ang presyo ng gasolina, *kerosene*, LPG at iba pa nang ₱1 kada litro at ₱1.50 kada litro ng *diesel*. AB